

การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
Creating a professional learning community that affects the efficiency
of schools Under the Samut Prakan Primary Education
Service Area Office 1

ศิริวิไล มาตรเลิง*, กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์**
Siriwilai Matrlerng* Ganratchakan Lertamornsak**
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Suan Sunandha Rajabhat University

Received: July 19, 2022 Revised: August 6, 2024 Accepted: November 4, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และ 4) เพื่อศึกษาการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 323 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.983 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากขึ้นไป 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากขึ้นไป 3) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาในระดับสูงมากเท่ากับ .854 และ 4) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้แก่ ชุมชนกัลยาณมิตร ทีมร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ และมีภาวะผู้นำร่วม ร่วมกันพยากรณ์แปรปรวนประสิทธิภาพของสถานศึกษาได้ร้อยละ 76.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

Abstract

This research objective to 1) Study a level of creating a professional learning community of schools under the Samut Prakan primary education service area office 1, 2) Study a efficiency level of schools under the Samut Prakan primary education service area office 1, 3) Study the relationship of creating a professional learning community and

efficiency of schools under the Samut Prakan primary education service area office 1 and 4) Study a creation of professional learning communities that affect the effectiveness of schools under the Samut Prakan primary education service area office 1. The sample group were school administrators and teachers of 323 people. The research tool was a questionnaire that a confidence value of 0.983. The statistics used a data analysis were percentage, Mean, S.D., Pearson's correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis. The results are 1) Creating a professional learning community of schools as a whole is at a high level, 2) Overall efficiency of schools in all aspects at a high level, 3) Creating a professional learning community was positively correlated with efficiency of school very high level at .854 and 4) Creating a professional learning community that affects the efficiency of schools were caring communities, Collaborative teamwork and shared leadership. Predict variability a efficiency of school was 76.70 percent with a statistical significance at .01 level.

Keywords: Creating a professional learning community, Efficiency of schools.

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19 (COVID-19) ส่งผลกระทบเป็นอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งในด้านของสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนึ่งในด้านที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดก็คือด้านการศึกษา (Trial, 2020 : 1) ที่ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อระบบการจัดการศึกษาทุกระดับทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องดำเนินงานอย่างต่อเนื่องไม่ให้เกิดหยุดชะงัก เพราะจะทำให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน นั่นก็คือคุณภาพของพลเมืองประชากรในอนาคต (เทียน ทองแก้ว, 2563 : 1) ซึ่งจากกระแสความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อกระบวนการพัฒนาคุณภาพประชากรในสังคมไทยผ่านระบบการศึกษาอยู่ไม่น้อย เนื่องจากต้องมีการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรบุคคลเป็นอย่างมาก ซึ่งได้มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งการจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ผ่านแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับ พ.ศ. 2560 - 2579 นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาตรฐานวิชาชีพ มีจรรยาบรรณและมีจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564 : 20) โดยเฉพาะครูผู้สอนที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษา ดังนั้นครูจึงจะต้องมุ่งมั่นพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ โดยโรงเรียนต้องมีการปรับเปลี่ยนการบริหารสถานศึกษาให้มีความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ โดยจัดให้มีชุมชนแห่ง

การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาจนเกิดเป็นนวัตกรรมองค์กรที่ถือปฏิบัติ (สุนันทา สุขเยี่ยม, 2563 : 1) โดยบุคลากรในสถานศึกษาต้องร่วมกันสร้างความรู้และนำความรู้ไปใช้ ตลอดจนต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ที่ถือปฏิบัติร่วมกัน

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือการสร้างเครือข่ายของบุคลากรทางการศึกษาที่มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มาร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงานเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนคิดร่วมกันอย่างต่อเนื่องจนเกิดพลังแห่งการเรียนรู้ในการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสามารถขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่ดีและเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้แห่งอนาคตของผู้เรียนได้ ทั้งยังเป็นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (อำนาจ เหลื่อน้อย, 2561 : 3) นอกจากนี้ยังพบว่า สามารถพัฒนาการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยในปัจจุบันชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้กลายเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Antinluoma M., Ilomaki L. and Toom A., 2021 : 1) โดยผลสำเร็จเหล่านี้เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ Ozdemir (2000, as cited in Ahmet K. & Luutfi U., 2016 : 124) ที่กล่าวว่าสถานศึกษาที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นและครูที่สามารถจัดการเรียนการสอนจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาได้คือสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การนำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในสถานศึกษาก็เพื่อให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา และเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (ไอริน ปันพุด, 2563 : 3) ให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในการยกระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษาให้สูงขึ้น ซึ่งจากการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่ามีการกำหนดนโยบายในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1, 2564 : 1) โดยมีจุดมุ่งหมายคือการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพครู รวมไปถึงเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู อันจะส่งผลการเกิดประสิทธิภาพของสถานศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษามีแนวทางในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เหมาะสม และเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งยังเพื่อให้มีกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสม อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทิศทางที่ดีขึ้น ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 ได้กำหนดไว้ในหลักการและจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

4. เพื่อศึกษาการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา รวมไปถึงหลักการในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดขอบเขตของตัวแปร นิยามศัพท์เฉพาะ ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 323 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,009 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607- 608) โดยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบจำนวนประชากรของโรงเรียนแต่ละขนาดกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. กำหนดกรอบข้อคำถามให้สอดคล้องกับงานวิจัยและร่างแบบสอบถามตามขอบเขตของนิยามศัพท์ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม จากนั้นดำเนินการปรับปรุงร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัยตามคำแนะนำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยประเมินความสอดคล้องของนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถามของตัวแปรแต่ละตัว รวมถึงการใช้ภาษาที่เหมาะสม และขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

5. นำผลการประเมินแบบสอบถามที่ได้มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC) โดยพิจารณาเลือกใช้ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

6. เมื่อได้ผลการประเมิน IOC แล้ว จึงดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำให้มีความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการประเมินหาค่า IOC และผ่านการปรับปรุงแล้วไปนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอรับความเห็นชอบ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วจึงนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1984 : 161)

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยที่ผู้วิจัยจะดำเนินการขอหนังสือแนะนำจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สวนสุนันทาถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปประกอบด้วยเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน โดยหาความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation coefficient)
5. วิเคราะห์การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า

1. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ชุมชนกัลยาณมิตร และอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำ ได้แก่ 1) ทีมร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ 2) การเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาวิชาชีพ 3) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และ 4) มีภาวะผู้นำร่วม ตามลำดับ
2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำ ได้แก่ 1) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และ 2) ประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำ ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน 2) สภาพแวดล้อมปลอดภัยและเป็นระเบียบ และ 3) การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามลำดับ
3. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงมาก เท่ากับ .854 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ได้แก่ ชุมชนกัลยาณมิตร ทีมร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ และมีภาวะผู้นำร่วม ร่วมกันพยากรณ์แปรปรวนประสิทธิภาพของสถานศึกษาได้ร้อยละ 76.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจ ควรแก่นำมาอภิปรายและนำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา จนนำไปสู่การขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินงานได้โดยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่วางไว้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564 : 20) ที่ได้มีการกำหนดนโยบายในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ท้นต่อการเปลี่ยนแปลง มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาตรฐานวิชาชีพ มีความพร้อมทั้งทางด้านวิชาการ มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีจรรยาบรรณและจิตวิญญาณความเป็นครู ซึ่งในการดำเนินการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557 : 28-29) ที่ได้ศึกษารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบไปด้วย 7 ประการ คือ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 3) ชุมชนกัลยาณมิตร 4) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 5) ภาวะผู้นำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6) การเรียนรู้ของผู้เรียน และ 7) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากขึ้นไปทุกด้าน ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาเป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่เน้นหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทุกฝ่าย ตลอดจนเป็นกระบวนการที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์กรอย่างมีส่วนร่วม รวมไปถึงการช่วยให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ และยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึกร่วมกันระหว่างสมาชิก เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนจนนำไปสู่การเกิดประสิทธิภาพของสถานศึกษา เพราะฉะนั้นจึงถือได้ว่าการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ต่อสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้บริหาร และผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วิมล วังแก้วศิริ, ปริญญญา มีสุข และอังค์วรา วงษ์รักษา (2564 : 196) ที่ได้ศึกษากระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งพบว่า การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้น มีหัวใจสำคัญคือการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นบรรยากาศที่เปิดพื้นที่การเรียนรู้แบบนำตนเองของกลุ่มครูเพื่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งเน้นการพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การสร้างกระบวนการดำเนินงานเชิงรุกร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดกระบวนการบริหารงานเชิงระบบที่จะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมองค์กรวิชาชีพครูที่แท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์นรินทร์ วงษ์ศรีแก้ว, วิจิต กำนันตะคุณ และยุวธิดา ขาปัญญา (2560 : 92) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดยโสธร โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหาร

สถานศึกษาเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการบริหาร รองลงมาคือด้านภาวะผู้นำ ด้านครูและบุคลากร และด้านการมุ่งใจตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัสเซอร์อาลี เกป็น (2562 : 64-65) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อันซอเรียห์อัดดีนียะห์ จังหวัดสตูล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม อันซอเรียห์อัดดีนียะห์ จังหวัดสตูล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาการมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับมากตามลำดับ

3. การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จากตัวแปรทั้งหมด 5 ตัวแปร และมีตัวแปรที่ทดสอบแล้วส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตร 2) ทีมร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ และ 3) มีภาวะผู้นำร่วม ตามลำดับ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

3.1 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาด้านชุมชนกัลยาณมิตร เป็นตัวแปรแรก que เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 60.20 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานร่วมกันโดยยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน มุ่งเน้นการเป็นชุมชนแห่งความสุขในการปฏิบัติงาน มีวัฒนธรรมและวิธีการทำงานแบบเปิดเผย โดยที่สมาชิกทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการปฏิบัติงานและการแสดงความคิดเห็นของตนเองบนความรู้สึที่ปลอดภัย สมาชิกมีความศรัทธาร่วมและอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม เอื้ออาทรต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557 : 39) ที่ได้กล่าวถึง ชุมชนกัลยาณมิตรว่า คือการที่สมาชิกกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณงามความดี โดยมีความไว้วางใจให้แก่กัน และเคารพซึ่งกันและกัน ร่วมกันอุทิศตนเพื่อพัฒนาวิชาชีพ รวมไปถึงการมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน ซึ่งการเป็นกัลยาณมิตรทางวิชาการจะลดความโดดเดี่ยวในการปฏิบัติงานสอนของครู และจะทำให้สามารถเชื่อมโยงการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับวิถีชีวิตของครูผู้สอน โดยที่ทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความสามารถและแสดงความคิดเห็นโดยปราศจากการใช้อำนาจมากดดัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ อำนาจ เหลื่อน้อย (2561 : 36-37) ที่กล่าวถึงชุมชนกัลยาณมิตรว่า เป็นการยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร การมีความศรัทธาร่วม การอยู่ร่วมกันตามหลักการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน การมีอัตลักษณ์ร่วมกันด้านคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินงาน และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา

3.2 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาด้านทีมร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ เป็นตัวแปรที่สองที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 73.50 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการทำงานในลักษณะที่สมาชิกขององค์กรปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ โดยมีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกันอย่างจริงใจ รวมไปถึงการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่และความเข้าใจซึ่งกันและกันเพื่อให้ภารกิจงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ การญ์พิชชา กษณาน (2561 : 1042) ที่กล่าวถึง ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) ไว้ว่า เป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ปฏิบัติงาน

ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ซึ่งมีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ มีคุณค่า มีเป้าหมายและมีพันธกิจร่วมกัน จนก่อให้เกิดเป็นเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ Louis, K. S., Kruse, S. D. and Bryk, A. S. (1995 : 28-31) ที่กล่าวถึงการร่วมแรงร่วมใจ (Collaboration) ไว้ว่า จะต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนครูให้มีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียน หลักสูตรหรือนโยบายในการจัดการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมไปถึงการสร้างสรรคสื่อวัตกรรมการใช้ในการจัดการเรียนการสอน หรือการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการสอน และการประเมินผลนักเรียน ตลอดจนการสร้างเทคนิคใหม่ ๆ ในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2562 : 12) ที่กล่าวว่า การทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ (work collaborative) เป็นการทำงานที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดว่าสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยไม่แยกส่วนความรับผิดชอบมากเกินไปจนไม่สามารถบูรณาการการทำงานเข้าด้วยกันได้

3.3 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาด้านมีภาวะผู้นำร่วม เป็นตัวแปรที่สามที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 76.70 แสดงให้เห็นถึง ความสำคัญและความจำเป็นของการร่วมกันปฏิบัติงานในด้านนโยบาย และในด้านการตัดสินใจร่วมกันระหว่างสมาชิกด้วยความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการกระจายอำนาจให้แก่สมาชิกในกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน และเน้นหลักแนวทางบริหารจัดการร่วม จนนำไปสู่การเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกลุ่มร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ การญ์พิชชา กษากานน (2561 : 1042-1041) ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) มีหัวใจสำคัญคือ การเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองของสมาชิกแต่ละคนในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งนัยสำคัญอยู่ 2 ประการ คือภาวะผู้นำผู้สร้างให้เกิดการนำร่วม และภาวะผู้นำร่วมกันของสมาชิกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยการกระจายอำนาจ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ สุภักดีวิ เอี่ยมสำอาง (2559 : 31) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำร่วมคือกระบวนการทำงานของทีมผู้นำ ซึ่งการทำงานจะขึ้นอยู่กับบริบทของงาน สมาชิกทุกคนยอมรับในความรู้ความสามารถและการตัดสินใจของกันและกัน โดยจะมีการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นผู้นำตามความต้องการในแต่ละสถานการณ์ที่เหมาะสมร่วมกัน มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย และวิสัยทัศน์เพื่อให้สมาชิกกลุ่มหรือองค์กรทุกคนมีความเท่าเทียมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์กรร่วมกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ Kellogg, W.K. (2007 : 3) ที่ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำร่วมไว้ว่า เป็นลักษณะของกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้นำ ที่มีแรงจูงใจเดียวกัน มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยความเคารพนับถืออย่างจริงจัง และนำไปสู่การจัดโครงสร้างองค์กรหรือชุมชนร่วมกัน โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดจุดมุ่งหมาย และมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน โดยใช้กระบวนการนำร่วมกันของสมาชิกแต่ละคนที่มีความหลากหลาย และมีรูปแบบการดำเนินงานที่ขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านนโยบายร่วมกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน มีการกระจายอำนาจให้แก่สมาชิกในสถานศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน รวมไปถึงการเน้นหลักการบริหารจัดการร่วม เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ตลอดจนนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 สถานศึกษาจึงควรมีการพัฒนาการจัดระบบความปลอดภัยภายในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเกิดสภาพแวดล้อมและมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนอย่างปลอดภัย โดยที่ไม่เกิดปัญหาและไม่เกิดอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงสถานศึกษาควรมีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติภารกิจงานให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย โดยสามารถดำเนินการได้อย่างหลากหลายวิธีการ ซึ่งจะต้องมีการคำนึงถึงความเหมาะสมและคำนึงถึงบริบทต่าง ๆ ในสถานศึกษา เพื่อให้ภารกิจงานประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้

1.3 สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเต็มกำลังความสามารถบนพื้นฐานของการมีคุณธรรมจริยธรรม การเอื้ออาทรต่อกัน และการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้แก่สมาชิกในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อทราบถึงองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา

2.3 ควรพัฒนาการศึกษาเชิงลึกเพื่อนำไปสู่การเป็นแนวทางการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

การณัฏฐา กษณาน. (2561). การขับเคลื่อนการศึกษาในระดับโรงเรียนด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.

ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย (1039-1046). ราชบุรี: ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย.

ทิพย์วิมล วงแก้วศิริ, ปริญญ มีสุข และอังคณา วงษ์รักษา. (2564). กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในประเทศไทยและต่างประเทศ. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ. 8(1) : 180-199.

เทื่อน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19.

ครูสภาวิทยากรย์. 1(2) : 1-10.

- นัสเซอร์อาลี เกป็น. (2562). **ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอันซอเรียห์อัดดีนียะห์ จังหวัดสตูล**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). **รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2562). **การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- ศักดิ์นรินทร์ วงษ์ศรีแก้ว, วิจิต กำมันตะคุณ และยุวธิดา ขาปัญญา. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดยโสธร**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. 11(1) : 79-88.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. (2564). **การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ในสถานการณ์โควิด-19 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับ พ.ศ. 2564 – 2565**. ม.ป.ท.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). **การศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการตัดสินใจเชิงนโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2565. จาก <http://backoffice.thaiedresearch.org/uploads/paper/b9a455fefbb04b5b9b69d5bc095df863.pdf>.
- สุนันทา สุขเอี่ยม. (2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุภักดิ์ เอี่ยมสำอางค์. (2559). **การศึกษาภาวะผู้นำร่วมของหัวหน้างานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อำนาจ เหลื่อน้อย. (2561). **รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ไอริน ปันพุด. (2563). **แนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- Ahmet Kanmaz Luutfi Uyar. (2016). **The Effect of School Efficiency on Student Achievement**. International Journal of Assessment Tools in Education. 3(2) : 123-136.

- Antinluoma M., Ilomaki L. and Toom A. (2021). Practices of Professional Learning Communities. **Frontiers in education**. 6(Article 617613) : 1-14.
- Cronbach, L. J. (1984). **Essential of psychology testing**. New York: Harper.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3) : 607-610.
- Louis, K. S., Kruse, S. D. and Bryk, A. S. (1995). **Profess and Community: Perspectives on Reforming Urban Schools**. Thousand Oaks, California, USA: Corwin Press.
- Tria, J.Z. (2020). The COVID-19 Pandemic through the Lens of Education in the Philippines: The New Normal. **International Journal of Pedagogical Development and Lifelong Learning**. 1(1), ep 2001.
- W.K. Kellogg foundation. (2007). **The collective leadership framework**. [Online]. retrieved May 25, 2022, from <https://www.sparc.bc.ca/wp-content/uploads/2020/11/the-collective-leadership-framework.pdf>.